

3.5.2016

Valtionvarainministeriölle
Asuntorahastolle
Kuntaliitolle

Kannanottoni hallituksen luonnosesitykseen laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista

Esityksen tavoitteena on edistää asuinrakennuskannan esteettömyyttä ja parantaa iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia asua kotona. Esityksen tavoitteena on myös vähentää kuntien tehtäviä talouspoliittisen ministerivaliokunnan 16.2.2016 tekemän linjauksen mukaisesti.

Lisäksi esityksellä selkeytetään lainsäädäntöä ja puretaan säännöksiä, jotka eivät ole enää ajankohtaisia tai tarkoituksenmukaisia. Näin sääntelyn määrä myös vähenee hallitusohjelman tavoitteen mukaisesti.

Pyrin kannanotossani mahdollisimman yksinkertaiseen esitykseen ja liitteenä esitän omia huomioitani.

Lyhyesti taustaa

Käytännössä korjausavustusten käsittely ja asiakkaiden kohtaaminen on kunnissa hoidettu useamman henkilön voimin. Rakennustarkastajille tehtävä on ollut usein ylimääräinen rasita/lisuke, joka on työllistänyt ja vienyt aikaa tarkastuksilta. Käytännössä tehtävistä suuri osa on jäänyt toimistoväen tehtäväksi.

Nähdäkseni tehtävien hoito, tullakseen kohtuudella tehtyä, on keskitettävä kokonaisuudessaan yhdelle ihmiselle. Perustelen tätä sillä, että joka hyväksyy työt laskujen mukaan tehdyksi, pitää myös tietää, mikä ostos kuuluu avustuksen piiriin. Samoin valvonta ja seuranta ovat yhden hallinnassa alusta alkaen ja hyväksymistarkastuspöytäkirja tehdään tarkastuksen perusteella eikä arvaamalla laskun loppusumman perusteella.

Esitykseen - ajatukset tehtävien siirrosta

1. Jos tehtävät siirretään vain päätöksen osalta, sillä ei ole mitään merkitystä kuntien kannalta. Päätös ei vie aikaa lautakunnassa kuin viisi minuuttia. Muu tehtävä jäisi edelleen kunnille, joissa asiakkaan kanssa on käyty hakemus, kustannukset ja myöntämiskriteerit läpi. Silloin muutoksella ei olisi mitään merkitystä kuntien työn vähenemiseen ja säästöihin, koska samat viranhaltijat jatkavat työssään ja tehtävät on yleensä jaettu. Säästöjäkään ei tapahtuisi lainkaan. Munalla vaihdettaisiin vain mu-
na.

2. Jos kaikki tehtävät täysin siirrettäisiin ARA:lle, herää kysymys, olisiko avustukset syytä lopettaa kokonaan. **Perusteluna** näen, että suurimmalla osalla avustuksen tarvisijoista olisi ylipääsemätön ongelma:

2 (2)

- täyttää hakemus, ymmärtää minkälaista remonttia ja mikä on tarve, suunnitelman tekeminen/teettäminen olisi ongelma, asiapaperien lähettäminen, tiedon saaminen jne.

Suuri osa hakijoista ei osaa käyttää tietokonetta, eikä halua opetellakaan. Johtopäätös on, että avustusmahdollisuus ei saavuta kaikkia vanhuksia tasapuolisesti

3. Toinen vaihtoehto, jossa tehtävät siirretään kokonaan Aralla, myös vammaispalvelun mukaiset suunnitelmien laatiminen tai laadittaminen. Olemassa olevat korjausneuvojat tai uudet siirtyvät hoitamaan useamman kunnan aluetta. He ovat suoraan valtion palkkalistoilla. Vastineeksi kunnat luovuttaisivat tilat/tukikohdan käyttöön.

Perustelut: Tämän vaihtoehdon mukaan työt vähenevät kunnilta aidosti ja syntyy säästöjä. Yksi ihminen saa keskittyä yhteen kokonaisuuteen: vammaisten asunnot ja vanhusten asuntojen korjaaminen. Kokemuksesta olen huomannut, että heillä ei ole suurta rajapintaa.

Tätä pitäisin oikeimpana vaihtoehtona, jos kerran muutosta tehdään. Olisin itse heti myös valmis tällaiseen korjausneuvoja ratkaisuun.

Alajärvellä 2.5.2016

Tapio Höykinpuro
korjausneuvoja

Liitteenä havaintoja

Erillinen liite.

Havaintojani ranskalaisten viivojen perässä vanhusten kanssa asioidessani, korjausavustusten osalta sekä vammaispalvelulain osalta.

Minulla on ollut tänä kevättalvella asiakkaana noin 60 vanhusta joista vain noin 20 täytti korjausavustuksen hakukriteerit, 5 täytti kriteerit vammaispalvelun puolelta. Rungas 10 henkilöä totesi, ettei selviä omavastuuosuudesta. Noin puolen kanssa sovittiin miten asuntoa korjataan (osin välttävästi) ja heille myös laskin tai pyydätin asiakkaalla kustannukset.

-vammaispalvelun ja korjausavustuksen rajapinta on ollut liian ohut ja sitä tulee vahvistaa

-korjausavustuksen avustusmäärä jää liian pieneksi ja 60-70 on sopiva, kuin esitystekstissä mainitaan. Avustuksen tarvitsijoita tipahtaa pois liian monta.

-hakemuksen vastaanotto, suunnittelu ja valvonta sekä tarkastus pitää olla keskitetty yhdelle, myös vammaisten asunnot. Silloin säilyy kokonaisuus.

-avustusasioita hoitavan henkilön ominaisuutena pidän sosiaalisuutta ja kansanomaista psykologista näkemystä. Pätevyytenä riittää rakennusalan asiantuntemus ja kustannusarviolaskenta ja että osaa käyttää asiantuntijoita tarvittaessa. Kireitä pätevyysvaatimuksia en edelleenkään esittäisi, taitaa olla hallituksenkin tahto.

-tulorajoihin ehkä harkintaa. Itselläni tapaukset, että hakijalla ei ollut varallisuutta euroakaan, mutta tulot menivät hieman ylitse, vastaavasti toisella oli uusi kulkuneuvo ja se noin 10000 euroa korjauksen jälkeen. Harkinnan perusteluna voisi olla sairastavuus.

-aikainen puuttuminen. Havaittiin, että monessa kohteessa olemme liian myöhään liikkeellä. Erityisesti tämä näkyi vammaispuolella. Päätökset saadaan usein aikaiseksi, vasta kun asukas on liikkumismahdollisuuden puutteen vuoksi ollut petillä jo lähes vuoden. Siksi en lähtisi nostamaan ikärajaa. Hyvät edellytykset ajoissa asumiseen, auttaa kotona jaksamista.

-työ on palkitsevaa, olen kokenut suurta nautintoa nähdessäni vanhuksen loistavat silmät työn valmistuttua. Tai karhean jäyhän invalidituolissa istuvan miehen ilon kyneleet, kun pääsee ensimmäisen kerran kesällä luiskaa pitkin ulos ja kun naapurikylässä oleva kaveri pääsee ajamaan sähkökäyttöisellä pyörätuolilla nyt häntä katsomaan sisälle asti. Kohtaaminen pitää olla inhimillinen, muutama sana pitää olla aina vaihtaa ja kuuntelun taito tallella.

-